

## **Červenou sú uvedené "povinné náležitosti" obhajoby.**

Inšpirácia je čiernou.

Držím palce.

t.

### **1. Vážená pani predsedkyňa a členovia komisie**

**2. Riešená problematika:** Možnosti rozvoja malých a stredných podnikov v slovenskej časti Karpatského euroregiónu

**3. Miesto riešenia:** Ing. Mikuláš Hajdú (Tajomník Združenia karpatských obchodných a priemyselných komôr so sídlom v Miškolci, Externý expert ZRK - Karpatský euroregión, súkromný podnikateľ: Cebis - servis pre podnikateľov)

**4. Obdobie riešenia:** júl 2003 - apríl 2004

### **5. Ciele:**

- popísať podnikateľské prostredie SKER - prvého mimo západnej Európy
- nájsť nové odvetvia a konkrétne činnosti, ktoré by v SKER mohli vykonávať MSP, s dôrazom na zlepšenie cezhraničnej spolupráce
- vytvoriť základňu údajov a literatúry na CD, ktoré uľahčia budúci výskum SKER

### **6. Časti DP:**

#### **6.1 Zdroje literatúry:**

- zborníky z konferencií o KER - Bilčík, Duleba, Klyap, Mitryayeva
- Annual & Status Report - Karpatská nadácia
- Slovensko a jeho susedia - Marhulíková, Grusmanová, Muravský - všetky ER
- množstvo www stránok, uvedených v zozname použitej literatúry

#### **6.2 Analytická časť:**

ANALÝZA PODNIKATEĽSKÉHO PROSTREDIA SKER:

- TECHNICKÉHO PROSTREDIA - (Cestná infraštruktúra, Medzinárodné cestné koridory, Železničná infraštruktúra, Letecká doprava, Energetika, Telekomunikácie, Infraštruktúra v ostatných častiach Karpatského euroregiónu), ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA, POĽNOHOSPODÁRSTVA, LESNÉHO HOSPODÁRSTVA A ROZVOJA VIDIEKA - (Rozvoj vidieka, Poľnohospodárstvo, Lesné hospodárstvo), CESTOVNÉHO RUCHU
- EKONOMICKÉHO PROSTREDIA - (Ekonomická výkonnosť, Exportná výkonnosť, Investičné aktivity a bytová výstavba, Ekonomická aktivita obyvateľstva a nezamestnanosť, Zamestnanosť v regióne, Úroveň miezd v regióne)

- **PODNIKATEĽSKÝCH SUBJEKTOV** - (Vznik a zánik podnikateľských subjektov, Štruktúra MSP, Podnikateľské jednotky podľa ekonomických činností, Aktivita MSP podľa cenzu ŠÚSR)
- **EKONOMÍK OSTATNÝCH KRAJÍN KER**
- **SWOT PODNIKATEĽSKÉHO PROSTREDIA A ROZVOJOVÝCH MOŽNOSTÍ MSP V SKER**

### **6.3 Návrhová časť:**

- Návrhy pre MSP v SKER v oblasti výroby
- Návrhy pre MSP v SKER v oblasti služieb
- Návrhy pre MSP v SKER v oblasti turizmu
- Inštitucionálna pomoc MSP v SKER
- Odporúčania pre orgány SKER

### **7. Použité metódy (?):**

- analýza - časť 2
- komparácia - časť 2
- popisná štatistika - časť 2
- dedukcia - časť 3
- syntéza - časť 3

### **8. Analýza:**

#### **8.1 Analýza technického prostredia**

- výhodné geografické prostredie, dopravný koridor
- priemernou infraštruktúrou, s nevyužitými kapacitami
- bohatý na rozmanité formy kultúry
- historické a prírodné dedičstvo
- zvýšený záujem o cestovný ruch zo strany zahraničných turistov
- nivelizácia cenových úrovní spotrebných výrobkov v prihraničných oblastiach
- ŽP v neuspokojivom stave v okolí priemyselných oblastí

#### **8.2 Analýza ekonomického prostredia**

- prevláda priemysel, sústredený do mestských oblastí
- na vidieku poľnohospodárska výroba
- nedostatočne rozvinutý sektor služieb
- pokles investičnej aktivity
- dostatok kvalifikovanej pracovnej sily
- miera nezamestnanosti je jedna z najvyšších v KER
- nízka finalizácia výroby
- vývoz surovínových zdrojov namiesto zvyšovania ich pridanej hodnoty
- nízky obchodný obrat SR s ostatnými štátmi KER
- HDP na obyvateľa SKER (aj MKER) najvyššie v KER (34% EÚ)

### 8.3 Analýza podnikateľských subjektov

- 43% neaktivita podnikov !
- rok 2002 založených približne 10,6 tis. podnikateľských subjektov zaniklo približne 4,7 tis, pokles proti 2001 o 1,7 tis
- podniky do 9 zamestnancov tvoria približne 4/5 MSP
- živnostníci/FO je viac 90%
- najviac podnikov v oblasti veľkoobchodu a maloobchodu, oprave motorových vozidiel, motocyklov a spotrebného tovaru.

### 8.4 Analýza ekonomík ostatných krajín KER

- špecifiká a komparatívne výhody regiónov každej z krajín
- RO: nízka nezamestnanosť, vysoký podiel obyvateľstva, pracujúci v poľnohospodárstve
- UA: ložiská rúd, prudký rozvoj a rast počtu MSP
- PL: diverzifikované poľnohospodárstvo so súkromnými farmami rôzneho zamerania v počte viac ako 200 tis., malé množstvo PZI
- HU: rovnomerný ekonomický rast žúp, kvalitné poľnohospodárske produkty
- Spoločné znaky: vysoký podiel vzdelaného ekonomicky aktívneho obyvateľstva, nedostatočné pracovné príležitosti, nízka finalizácia výroby a pridaná hodnota, vysoký podiel obyvateľstva, pracujúci v poľnohospodárstve, overené ložiská nerastov, dopravná infraštruktúra na nízkej úrovni, prírodný a kultúrny potenciál, priestor pre bilaterálne či trilaterálne projekty.

### 8.5 Analýza SWOT:

- Nedostupnosť informácií v domacom jazyku pre podnikateľov o ostatných podnikateľoch z KER
- nedostatočná jazyková pripravenosť slovenských podnikateľov na obchodovanie s ostatnými podnikateľmi v KER
- znalosť spotrebiteľov na trhu KER
- nedostatočná právna disciplína
- nízke know-how
- nedostatočné inovácie
- zaostalý marketing
  
- Perspektíva ďalšieho rozvoja aj prostredníctvom cezhraničnej spolupráce s ostatnými podnikmi v Karpatskom euroregióne pri racionálnom využití ponúkaných a dostupných formách finančnej i nefinančnej pomoci

## **9. Návrhová časť:**

### 9.1 Návrhy pre MSP v SKER v oblasti výroby

- využitie výhodnej polohy SKER a domácich zdrojov (drevo, poľnohospodárske výrobky)
- využitie komparatívnych výhod ostatných krajín KER pri výrobe
- využitie kapacít pracovnej sily a výrobných kapacít SKER
- zvýšenie úrovne dizajnu a použitých materiálov

- výroba národných a regionálnych špecialít
- výroba drevárskych produktov s vysokou pridanou hodnotou
- rozšírenie sortimentu o klasické výrobky, vyrábané pred rokom 1989

## **9.2 Návrhy pre MSP v SKER v oblasti služieb**

- výskum a vývoj a transfer technológií
- vzdelávanie a zvyšovanie vedomostného potenciálu iných MSP
- služby v oblasti zvyšovania efektívnosti využívania domácich zdrojov

## **9.3 Návrhy pre MSP v SKER v oblasti turizmu**

- vidieckej turistiky
- agroturistiky
- gastroturistiky
- loveckej turistiky
- ozdravovacej turistiky

## **9.4 Inštitucionálna pomoc MSP v SKER**

- dodatočné externé finančné zdroje
- vzdelávacie programy
- stretnutia s partnermi zo zahraničia
- zahraničné vzdelávacie a podporné programy
- vzdelávacie pobyty pre odstraňovanie jazykových bariér
- spolupráca partnerských obchodných a priemyselných komôr

## **9.5 Odporúčania pre orgány SKER**

- motivácia príchodu zahraničných investorov do regiónu
- aktiváciu MSP v SKER, vytvorenie databázy
- regionálna promotion SKER
- iniciovanie dobudovania infraštruktúry
- projekty na riešenie otázky korupcie a legislatívy
- iniciovanie budovania ekonomických zón
- spoluprácu s ostatnými euroregiónmi v SR (Interreg IIIC)
- koordináciu účasti v podporných programoch EÚ

## **10. Ďakujem za pozornosť**

## **11. Q&A recenzenta:**

## **12. Q&A komisie:**